

RODZAJ STAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU		PROCENT USZCZERBKU
Uszkodzenia głowy		
1. Rany owłosionej skóry głowy (bez uszkodzeń kostnych):		
a) rana wymagająca szycia do 5 cm		2
b) rany wymagająca szycia o długości od 5 do 10 cm		5
c) rany wymagająca szycia powyżej 10 cm lub przeszczepu skóry		10
d) rana twarzy wymagająca szycia		5
2. Złamanie kości mózgowcowej		10
3. Ubytek w kościach czaszki:		
a) o średnicy poniżej 3 cm		2
b) o średnicy od 3 do 10 cm		5
c) o średnicy powyżej 10 cm		10
4. Niedowłady:		
a) niedowład połowiczny lub niedowład kończyn dolnych – 2° wg skali Lovetta		80
b) stopnia niedowład połowiczny lub niedowład kończyn dolnych – 3° wg skali Lovetta		60
c) niedowład połowiczny lub niedowład kończyn dolnych – 4° wg skali Lovetta		30
d) jednej kończyny (siła mięśniowa wg skali Lovetta)	3°	20
	4°	10
5. Zespoły pozapiramidowe z zaburzeniami mowy, napadami ocznymi itp.		50
6. Zaburzenia równowagi pochodzenia mózdkowego		40
7. Upośledzenie zborności i precyzji ruchów		10
8. Padaczka:		
a) z zaburzeniami psychicznymi wymagająca opieki innej osoby		50
b) z zaburzeniami psychicznymi niewymagająca opieki innej osoby		30
b) bez zaburzeń psychicznych		20
Uwaga: Podstawą rozpoznania padaczki są obserwacje przez lekarza napadu, typowe zmiany eeg., dokumentacja ambulatoryjna bądź szpitalna.		
9. Zaburzenia neurologiczne i psychiczne uwarunkowane organicznie (encefalopatie):		
a) encefalopatie ze zmianami charakterologicznymi		50
b) encefalopatie bez zmian charakterologicznych		20
Uwaga: Za encefalopatią poza zespołem psychoorganicznym przemawiają odchylenia przedmiotowe w stanie neurologicznym, zmiany w zapisie eeg. Encefalopatia powinna być potwierdzona badaniami dodatkowymi.		
10. Zaburzenia mowy:		
a) afazja znacznego stopnia utrudniająca porozumiewanie się		40
b) afazja nieznacznego stopnia		20
11. Zespoły podwzgórzowe pourazowe (cukrzyca, moczówka prosta, nadczynność tarczycy i inne zaburzenia wewnątrzwydzielnicze pochodzenia ośrodkowego)		60

RODZAJ STAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU	PROCENT USZCZERBKU
12. Urazowe zniesienie czynności nerwów ruchowych gałki ocznej:	
a) nerwu okoruchowego	15
b) nerwu błotkowego	5
c) nerwu odwodzącego	10
13. Urazowe zniesienie czynności nerwu trójdzielnego	10
14. Urazowe zniesienie czynności nerwu twarzowego	10
15. Urazowe zniesienie czynności nerwów:	
a) językowo-gardłowego	10
b) błędnego	20
16. Urazowe zniesienie czynności całkowite nerwu dodatkowego	5
17. Urazowe zniesienie czynności całkowite nerwu podjęzykowego	10
Uszkodzenia twarzy	
18. Złamania kości twarzoczaszki:	
a) bez przemieszczenia	5
b) z przemieszczeniem	10
c) wieloodłamowe lub wielomiejscowe	15
d) z zaburzeniami czynności stawu żuchwowo-skroniowego	5
e) z utratą powonienia w następstwie urazu	5
19. Utrata nosa wraz z rusztowaniem kostnym	30
20. Utrata szczęki (łącznie z oszpeceniem i utratą zębów):	
a) szczęki	40
b) żuchwy	50
21. Ubytek podniebienia z zaburzeniami mowy i połykania	20
22. Rany i ubytki języka:	
a) rany wymagające szycia	5
b) z zaburzeniami mowy i połykania	10
c) całkowita utrata języka	40

RODZAJ STAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU											PROCENT USZCZERBKU	
Uszkodzenia narządu wzroku												
23. Upośledzenie ostrości widzenia:												
a) przy obniżeniu ostrości wzroku lub utracie wzroku jednego lub obojga oczu stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu określa się według następującej tabeli:												
Ostrość widzenia oka prawego / Ostrość widzenia oka lewego		1,0 (10/10)	0,9 (9/10)	0,8 (8/10)	0,7 (7/10)	0,6 (6/10)	0,5 (1/2)	0,4 (4/10)	0,3 (3/10)	0,2 (2/10)	0,1 (1/10)	0
		Procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu										
1,0 (10/10)	(10/10)	0	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35
0,9 (9/10)	(9/10)	2,5	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40
0,8 (8/10)	(8/10)	5	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45
0,7 (7/10)	(7/10)	7,5	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50
0,6 (6/10)	(6/10)	10	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55
0,5 (1/2)	(1/2)	12,5	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60
0,4 (4/10)	(4/10)	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65
0,3 (3/10)	(3/10)	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70
0,2 (2/10)	(2/10)	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80
0,1 (1/10)	(1/10)	30	35	40	45	50	55	60	65	70	80	90
0		35	40	45	50	55	60	65	70	80	90	art. 7.1
Uwaga: Ostrość wzroku zawsze określa się po korekcji szklami zarówno przy zmętnieniu rogówki lub soczewki, jak i przy współistnieniu uszkodzenia siatkówki lub nerwu wzrokowego.												
b) utrata widzenia w jednym oku albo wyluszczeniem gałki ocznej											40	
24. Porażenie nastawności (akomodacji) nadające się do korekcji szklami:												
a) jednego oka											15	
b) obojga oczu											30	
25. Uszkodzenia gałki ocznej wskutek urazów fizycznych lub chemicznych:												
a) rozdarcie naczyńówki jednego oka											ocena wg poz. 23a	
b) zapalenie naczyńówki i siatkówki jednego oka, powodujące zaburzenia widzenia środkowego lub obwodowego												
c) przedziurawienie plamki żółtej jednego oka												
d) zanik nerwu wzrokowego												
e) blizny rogówki lub twardówki (garbiak twardówki)												
f) zaćma urazowa (uszkodzenie soczewki)												
g) ciało obce wewnątrzgałkowe powodujące obniżenie ostrości wzroku												
26. Koncentryczne zwężenie pola widzenia ocenia się według niżej podanej tabeli:												
Zwężenie do		Przy nienaruszonym drugim oku			W obojgu oczach			Przy ślepotcie drugiego oka				
60°		0%			0%			35%				
50°		5%			15%			45%				
40°		10%			25%			55%				
30°		15%			50%			70%				
20°		20%			80%			85%				
10°		25%			90%			95%				
Poniżej 10°		35%			95%			zgodnie z art. 7.1				

RODZAJ STAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU		PROCENT USZCZERBKU		
27. Połowicze niedowidzenia:				
a) dwuskroniowe		60		
b) dwunosowe		30		
c) jednoimienne		25		
d) jednoimienne górne		10		
e) jednoimienne dolne		40		
28. Utrata własnej soczewki lub jej czynności (z wszczęciem sztucznej soczewki albo bez jej wszczęcia):				
a) w jednym oku		15		
b) w obojgu oczach		30		
29. Zaburzenia w drożności przewodów łzowych (łzawienie):				
a) w jednym oku		5		
b) w obojgu oczach		15		
30. Odwarstwienie siatkówki jednego oka pourazowe (po potwierdzonym urazie oka lub głowy)		ocena wg poz. 23a i poz. 26		
31. Jaskra pourazowa (po potwierdzonym urazie oka lub głowy) - z zastrzeżeniem, że ogólny procent uszczerbku na zdrowiu nie może wynosić więcej niż 40% za jedno oko i 100% za oboje oczu				
32. Wytrzeszcz tętniący pourazowy		40		
33. Zaćma pourazowa		ocena wg poz. 23a		
Uszkodzenia narządu słuchu				
34. Przy upośledzeniu ostrości słuchu procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu określa się według niżej podanej tabeli:				
Obliczanie procentowego uszczerbku na zdrowiu z tytułu utraty słuchu wg Rosera (w modyfikacji)				
Ucho lewe \ Ucho prawe	0–25 dB	26–40 dB	41–70 dB	Powyżej 70 dB
0–25 dB	0%	5%	10%	20%
26–40 dB	5%	15%	20%	30%
41–70 dB	10%	20%	30%	40%
Powyżej 70 dB	20%	30%	40%	zgodnie z art. 7.1
Uwaga: oblicza się średnią dla ucha prawego i lewego oddzielnie dla 500, 1 000 i 2 000 Hz.				
35. Urazy małżowiny usznej:				
a) rany wymagające szycia oraz oparzenia i odmrożenia				2
b) utrata części małżowiny				5
c) utrata jednej małżowiny				15
d) utrata obu małżowin				25
36. Uszkodzenie ucha środkowego, błony bębenkowej, kosteczek słuchowych				ocena wg poz. 34
37. Uszkodzenie ucha wewnętrznego:				
a) z uszkodzeniem części statycznej				30
b) z uszkodzeniem części słuchowej i statycznej				50
Uszkodzenia szyi, krtani, tchawicy i przełyku				
38. Uszkodzenie gardła z upośledzeniem jego czynności				10
39. Uszkodzenie krtani, powodujące konieczność stałego noszenia rurki tchawiczej:				
a) z zaburzeniami emisji głosu				40
b) z bezgłosem				60
40. Uszkodzenie tchawicy ze zwężeniem				40

RODZAJ STAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU	PROCENT USZCZERBKU
41. Uszkodzenie przełyku powodujące:	
a) trudności w odżywianiu pokarmami stałymi z upośledzeniem stanu odżywienia	20
b) odżywianie tylko płynami	50
c) konieczność wytworzenia stałej przetoki żołądkowej	80
42. Rany skóry szyi, które wymagają szycia:	
a) do 5 cm długości	1
b) powyżej 5 cm długości	3
Uszkodzenia klatki piersiowej	
43. Rany klatki piersiowej, które wymagają szycia i utrata gruczołu sutkowego:	
a) rany do 5 cm długości lub rany brodawki	1
b) rany powyżej 5 cm długości lub częściowa utrata brodawki	5
c) częściowa lub całkowita utrata sutka	15
44. Złamania żeber:	
a) za jedno	2
45. Złamanie mostka:	
a) bez przemieszczenia	2
b) z przemieszczeniem	5
46. Uszkodzenia płuc i opłucnej, które powstały w następstwie urazu:	
a) krwiak lub odma opłucnej wymagające drenażu	5
b) krwiak lub odma opłucnej wymagające leczenia operacyjnego	10
c) utrata części płuca	15
d) utrata całego płuca	25
47. Pourazowe uszkodzenia tkanki płucnej powikłane przetokami, ropniem płuc i z utrwaloną niewydolnością oddechową	60
48. Uszkodzenie serca lub osierdzia pourazowe:	
a) z wydolnym układem krążenia	5
b) z objawami względnej wydolności układu krążenia (2/3° wg skali NYHA)	30
c) z objawami niewydolności krążenia (4° wg skali NYHA)	60
49. Przepukliny przeponowe pourazowe z zaburzeniami funkcji przewodu pokarmowego, oddychania i krążenia	30
Uszkodzenia brzucha	
50. Uszkodzenia powłok jamy brzusznej, które wymaga szycia:	
a) rany skóry do 5 cm	1
b) rany skóry powyżej 10 cm długości	5
c) rany skóry z otwarciem jamy otrzewnowej	10
51. Uszkodzenie żołądka, jelit i sieci:	
a) bez utraty narządów jamy brzusznej i zaburzeń funkcji przewodu pokarmowego	5
b) utrata części żołądka, jelita cienkiego lub grubego	15
52. Przetoki jelitowe, kałowe i odbytu sztuczny:	
a) jelita cienkiego	50
b) jelita grubego	30
53. Przetoki okołoodbytnicze	15
54. Uszkodzenie zwieracza odbytu, powodujące stałe, całkowite nietrzymanie kału i gazów	60

RODZAJ STAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU	PROCENT USZCZERBKU
55. Wypadnięcie odbytnicy	20
56. Uszkodzenia śledziony:	
a) leczone operacyjnie z zachowaniem narządu	5
b) utrata śledziony	20
57. Uszkodzenia wątroby, dróg żółciowych lub trzustki:	
a) leczone operacyjnie z zachowaniem narządu	5
b) utrata pęcherzyka żółciowego, fragmentu wątroby, fragmentu trzustki	15
c) utrata całkowita wątroby (w tym przeszczep wątroby) lub trzustki	100
Uszkodzenia narządów moczowo-płciowych	
58. Uszkodzenie jednej nerki lub obu nerek:	
a) leczone operacyjnie z zachowaniem narządu	5
b) utrata częściowa nerki	15
59. Utrata jednej nerki przy drugiej zdrowej i prawidłowo działającej	30
60. Utrata jednej nerki przy upośledzeniu funkcjonowania drugiej nerki	50
61. Utrata obu nerek	80
62. Uszkodzenie moczowodu:	
a) leczone endoskopowo	5
b) leczone rekonstrukcyjnie ze zwężeniem światła	20
63. Uszkodzenie pęcherza moczowego:	
a) leczone operacyjnie	10
b) utrata całkowita pęcherza	50
64. Przetoki dróg moczowych i pęcherza moczowego	30
65. Uszkodzenie cewki moczowej:	
a) powodujące trudności w oddawaniu moczu	15
b) z nietrzymaniem lub zaleganiem moczu	30
66. Uszkodzenia prącia:	
a) rany wymagające leczenia rekonstrukcyjnego	5
b) częściowa utrata	15
c) całkowita utrata	25
67. Uszkodzenie jąder lub jajników:	
a) leczone operacyjnie z zachowaniem narządu	5
b) utrata częściowa	10
68. Utrata jednego jądra lub jajnika	15
69. Utrata obu jąder lub obu jajników	30
70. Wodniak jądra pourazowy	5
71. Utrata macicy	25
72. Uszkodzenie krocza:	
a) rany skóry do 5 cm	5
b) rany skóry, mięśni, powięzi wymagające zaopatrzenia chirurgicznego	10
c) powodujące wypadanie pochwy	15
d) powodujące wypadanie pochwy i macicy	30

RODZAJ STAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU		PROCENT USZCZERBKU
Uszkodzenia kręgosłupa i rdzenia kręgowego		
73. Uszkodzenia kręgosłupa w odcinku szyjnym:		
a) skręcenia		5
b) złamania trzonów lub łuków leczone zachowawczo		10
c) złamania trzonów lub łuków leczone operacyjnie		15
d) złamania wielopoziomowe za każdy krąg począwszy od drugiego, dodatkowo		5
e) zwichnięcie		5
f) zeszywnienie		30
g) zeszywnienie z niekorzystnym ustawieniem głowy		50
74. Uszkodzenie kręgosłupa w odcinku piersiowym i lędźwiowym:		
I. Odcinek piersiowy do Th11 włącznie:	a) skręcenia	2
	b) złamania trzonów lub łuków leczone zachowawczo	5
	c) złamania trzonów lub łuków leczone operacyjnie	10
	d) złamania wielopoziomowe za każdy krąg począwszy od drugiego, dodatkowo	2
	e) zwichnięcie	2
	f) zeszywnienie	25
	g) zeszywnienie z niekorzystnym ustawieniem tułowia	40
II. Odcinek lędźwiowy Th12–L5:	a) skręcenia	2
	b) złamania trzonów lub łuków leczone zachowawczo	10
	c) złamania trzonów lub łuków leczone operacyjnie	20
	d) złamania wielopoziomowe za każdy krąg począwszy od drugiego, dodatkowo	4
	e) zwichnięcie	6
	f) zeszywnienie	25
	g) zeszywnienie z niekorzystnym ustawieniem tułowia	40
75. Izolowane złamania wyrostków poprzecznych, wyrostków kolczystych za każdy		1
76. Uszkodzenia rdzenia kręgowego:		
a) niedowład kończyn górnych	ocena wg punktu 4	
b) niedowład kończyn dolnych		
Uszkodzenia miednicy		
77. Uszkodzenie izolowane spojenia łonowego i stawu krzyżowo-biodrowego:		
a) rozejście spojenia łonowego		5
b) rozerwanie stawu krzyżowo-biodrowego		10
78. Złamanie miednicy z przerwaniem obręczy biodrowej jedno- lub wielomiejscowe:		
a) w odcinku przednim (kość łonowa, kulszowa):	I. złamanie kości kulszowej lub łonowej	2
	II. złamanie kości kulszowej i łonowej	5
b) w odcinku przednim i tylnym (typ Malgaigne'a):	I. bez przemieszczenia	10
	II. z przemieszczeniem	20
c) izolowane złamanie kości krzyżowej		3
d) złamanie kości ogonowej		3
79. Złamanie panewki:		
a) tylnej kolumny, tylnej krawędzi		20
b) przedniej kolumny, przedniej krawędzi		10

RODZAJ STAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU		PROCENT USZCZERBKU
c) zwichnięcie centralne:	I°	10
	II°	15
	III°	30
80. Izolowane złamanie miednicy (talerz biodrowy, kolce biodrowe, guz kulszowy)		5
Uszkodzenia kończyny górnej		
Bark		
81. Złamanie łopatki lub obojczyka:		
a) bez przemieszczenia, bez ograniczenia ruchomości		3
b) wieloodłamowe lub z przemieszczeniem i ograniczeniem ruchomości		5
82. Urazy stawu obojczykowo-barkowego, obojczykowo-mostkowego lub stawu ramiennie-łopatkowego		
a) skręcenia		3
b) zwichnięcie		4
c) złamania:	I. bez przemieszczenia, bez ograniczenia ruchomości	4
	II. wieloodłamowe z przemieszczeniem i ograniczeniem ruchomości	7
	III. leczone protezoplastyką	10
83. Zesztywnienie stawu barkowego:		
a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym (odwiedzenie około 70°, antepozycja 35° i rotacja zewnętrzna około 25°)		35
b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym		40
Ramię		
84. Złamanie trzonu kości ramiennej:		
a) bez przemieszczenia, bez ograniczenia ruchomości		3
b) z przemieszczeniem, zaburzeniem osi i ograniczeniem ruchomości		10
c) inne		5
85. Uszkodzenia tkanek miękkich:		
a) szyte rany skóry za każde 10 cm ich długości		1
b) mięśnia dwugłowego		6
c) innych mięśni ramienia		4
Staw łokciowy		
86. Złamanie obwodowej nasady kości ramiennej i bliższej nasady przedramienia (złamania nadkłykciowe i przekłykciowe kości ramiennej, złamania wyrostka łokciowego, głowy kości promieniowej itp.)		
a) bez przemieszczenia, bez ograniczenia ruchomości		2
b) wieloodłamowe z przemieszczeniem i ograniczeniem ruchomości		10
c) inne		4
87. Zesztywnienie stawu łokciowego:		
a) w zgięciu zbliżonym do kąta prostego i z zachowanymi ruchami obrotowymi przedramienia		20
b) z brakiem ruchów obrotowych		30
c) w ustawieniu wyprostnym lub zbliżonym (160–180°)		45
d) w innych ustawieniach – zależnie od przydatności czynnościowej kończyny		35
88. Inne uszkodzenia w obrębie stawu łokciowego:		
a) skręcenia		3
b) zwichnięcia		5
c) zwichnięcia powikłane uszkodzeniem nerwów i naczyń		15

RODZAJ STAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU		PROCENT USZCZERBKU
Przedramię		
89. Złamania w obrębie dalszych nasad jednej lub obu kości przedramienia:		
a) złamania bez przemieszczenia		2
b) złamania z przemieszczeniem i zniekształceniem nadgarstka		5
c) złamania wieloodłamowe ze znacznym przemieszczeniem, zniekształceniem nadgarstka i ograniczeniem ruchomości		10
90. Złamania trzonów kości przedramienia (za każdą)		
a) złamania bez przemieszczenia		2
b) złamania z przemieszczeniem		5
c) złamania typu di Monteggia i Galeazzi		10
d) złamania powikłane zrostem opóźnionym, operowane co najmniej dwukrotnie		15
e) złamania wygojone z dużym ograniczeniem ruchomości i zmianami wtórnymi (troficzne, krążeniowe itp. – zespół Sudecka)		20
Nadgarstek		
91. Ograniczenia ruchomości w obrębie nadgarstka w następstwie jego uszkodzeń (skręcenia, zwichnięcia, złamania kości nadgarstka, pourazowe martwice jałowe)		
a) skręcenia		2
b) zwichnięcia		5
c) złamania kości łódeczkowatej		5
d) złamania innych pojedynczych kości nadgarstka		2
e) mnogie złamania kości nadgarstka		5
f) zmiżdżenia nadgarstka z lub bez złamań powodujące ograniczenie ruchomości		10
92. Zesztywnienie w obrębie nadgarstka:		
a) w ustawieniu czynnościowo korzystnym		15
b) w ustawieniu czynnościowo niekorzystnym		25
Śródreczę		
93. Złamania kości śródreczę:		
I. 1 lub 2 kość śródreczę:	a) złamania I kości śródreczę bez przemieszczenia	1
	b) złamania I kości śródreczę z przemieszczeniem	2
	c) złamania I kości śródreczę wieloodłamowe lub z przemieszczeniem	5
II. 3, 4 lub 5 kości śródreczę:	a) złamania kości śródreczę bez przemieszczenia za każdą	1
	b) złamania kości śródreczę wieloodłamowe lub z przemieszczeniem za każdą	2
Kciuk (palec 1)		
94. Utraty w obrębie kciuka:		
a) utrata opuszki		5
b) utrata paliczka paznokciowego		10
c) utrata paliczka paznokciowego z częścią paliczka podstawowego (do 2/3 długości paliczka)		15
d) utrata paliczka paznokciowego i paliczka podstawowego poniżej 2/3 długości lub utrata obu paliczków bez kości śródreczę		20
e) utrata obu paliczków z kością śródreczę		30
95. Uszkodzenia tkanek miękkich kciuka:		
a) rany z zaburzeniami czucia opuszki		2
b) rany z zaburzeniami czucia całego kciuka		5

RODZAJ STAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU	PROCENT USZCZERBKU
c) przecięcia ścięgien prostowników i odwodzicieli	3
d) przecięcia ścięgien zginaczy	5
e) zwichnięcia stawu międzypaliczkowego	3
f) zwichnięcia stawu śródrečno-paliczkowego	2
g) zeszczywnienie w stawie międzypaliczkowym	5
h) zeszczywnienie w stawie śródrečno-paliczkowym	3
i) złamania bez przemieszczenia	2
j) złamania z przemieszczeniem	3
k) mnogie złamania paliczków w tym złamania otwarte	5
Palec wskazujący (palec 2)	
96. Utraty w obrębie palca wskazującego:	
a) utrata opuszki	2
b) utrata paliczka paznokciowego	5
c) utrata dwóch paliczków	10
d) utrata trzech paliczków	15
e) utrata palca wskazującego z kością śródrečna	20
97. Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palca wskazującego (złamania, blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszczywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) – za każde:	
a) rany z zaburzeniami czucia opuszki	1
b) rany z zaburzeniami czucia całego wskaziciela	4
c) przecięcia ścięgien prostowników	2
d) przecięcia ścięgien zginaczy	4
e) zwichnięcia jednego stawu	2
f) zwichnięcia mnogie	4
g) zeszczywnienie w jednym stawie	5
h) zeszczywnienie w dwóch stawach	10
i) zeszczywnienie w trzech stawach	15
j) złamanie paliczka bez przemieszczenia	1
k) złamanie paliczka z przemieszczeniem	2
l) mnogie złamania paliczków, w tym złamania otwarte	5
Palec środkowy (palec 3)	
98. Utraty w obrębie palca środkowego:	
a) utrata opuszki	2
b) utrata paliczka paznokciowego	4
c) utrata dwóch paliczków	5
d) utrata trzech paliczków	10
e) utrata palca środkowego z kością śródrečna	15
99. Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palca środkowego (złamania, blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszczywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) – za każde:	
a) rany z zaburzeniami czucia	1
b) rany z przecięciem ścięgien prostowników	1
c) rany z przecięciem ścięgien zginaczy	3
d) zwichnięcia	2

RODZAJ STAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU		PROCENT USZCZERBKU
e)	zesztywnienia w jednym stawie	4
f)	zesztywnienie w dwóch stawach	6
g)	zesztywnienie w trzech stawach	10
h)	złamania paliczka bez przemieszczenia	1
i)	mnoгие złamania paliczków, w tym złamania otwarte	3
Palec serdeczny i mały (palec 4 i 5)		
100. Utraty w obrębie palca serdecznego i małego:		
a)	utrata opuszki	1
b)	utrata paliczka paznokciowego	2
c)	utrata dwóch paliczków	3
d)	utrata trzech paliczków	5
e)	utrata palca serdecznego lub małego z kością śródręcza	7
101. Wszelkie inne uszkodzenia w obrębie palca serdecznego i małego (złamania, blizny, uszkodzenia ścięgien, zniekształcenia, przykurcze stawów, zeszywnienia, zmiany troficzne, czuciowe itp.) – za każde:		
a)	rany z zaburzeniami czucia	1
b)	rany z przecięciem ścięgien prostowników	1
c)	rany z przecięciem ścięgien zginaczy	1
d)	zwichnięcia	1
e)	zesztywnienia w jednym stawie	2
f)	zesztywnienie w dwóch stawach	3
g)	zesztywnienie w trzech stawach	5
h)	złamania paliczka bez przemieszczenia	1
i)	mnoгие złamania paliczków, w tym złamania otwarte	2
Uszkodzenia kończyny dolnej		
Biodro		
102. Trwałe następstwa urazów stawu biodrowego (zwichnięć, złamań szyjki, złamań przekrętarszych, podkrętarszych, złamań krętarzy itp.):		
a)	I. bez złamania panewki	7
	II. ze złamaniami miednicy w obrębie stawu biodrowego	ocena wg poz. 78
b)	I. bez ograniczenia ruchomości	5
	II. operowane i zespolone	10
	III. operowane z użyciem protezy	15
	IV. nieoperowalne	20
c)	złamania i zwichnięcia wygojone z bardzo ciężkimi zmianami miejscowymi i dolegliwościami wtórnymi (kręgosłup, staw krzyżowo-biodrowy, kolano itp.), wynikającymi ze zrostu z dużym przemieszczeniem, skróceniem kończyny powyżej 5 cm, znacznym osłabieniem siły mięśni obręczy kończyn dolnych, zmian zwyrodnieniowych pourazowych itp.	50
Udo		
103. Złamanie trzonu kości udowej:		
a)	dwuodłamowe	5
b)	wieloodłamowe	7
c)	wielopoziomowe	10
d)	złamania otwarte,	20
104. Uszkodzenia skóry, mięśni, ścięgien (rany, oparzenia, przecięcia, pęknięcia podskórne, przepukliny mięśniowe itp.)		

RODZAJ STAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU		PROCENT USZCZERBKU
a) rany wymagające szycia		2
b) uszkodzenia mięśnia czworogłowego lub dwugłowego		5
c) innych mięśni		3
105. Uszkodzenia dużych naczyń, tętniaki pourazowe		10
Kolano		
106. Trwałe następstwa urazów stawu kolanowego (uszkodzenia więzadłowe, torebkowe, łąkotek, kości tworzących staw kolanowy – złamania nadkłykciowe i przekłykciowe kości udowej, złamania nasady bliższej podudzia, złamania kłykci piszczeli itd.)		
a) złamania nasady dalszej kości udowej lub bliższej podudzia:	I. bez przemieszczenia	2
	II. z przemieszczeniem	5
	III. wieloodłamowe	15
	IV. otwarte lub zmiżdżeniowe	20
b) złamania kłykci piszczeli:	I. bez przemieszczenia	3
	II. z przemieszczeniem jednego kłykcia	7
	III. z przemieszczeniem obu kłykci	14
	IV. otwarte lub zmiżdżeniowe	20
c) złamania rzepki:	I. bez przemieszczenia	2
	II. z przemieszczeniem	5
	III. usunięcie rzepki	10
d) zwichnięcie rzepki lub skręcenie kolana		2
e) uszkodzenia łąkotek		2
	I. częściowe usunięcie łąkotki	2
	II. całkowite usunięcie łąkotki	3
f) uszkodzenia więzadeł:	I. częściowe (naderwanie)	3
	II. całkowite (zerwanie)	9
Uwaga: w przypadku uszkodzenia kilku więzadeł uszczerbek sumuje się, ale nie może przekroczyć 20%.		
Podudzie		
107. Złamanie trzonów kości podudzia:		
a) dwuodłamowe		3
b) wieloodłamowe		7
c) wielopoziomowe		10
d) otwarte lub zmiżdżeniowe		15
108. Izolowane złamania trzonu strzałki (oprócz kostki bocznej)		2
109. Uszkodzenia tkanek miękkich podudzia (uszkodzenia mięśni, uszkodzenia ścięgna Achillesa i innych ścięgien):		
a) mięśnia trójgłowego łydki:	I. naderwanie	2
	II. zerwanie	7
b) zerwanie ścięgna Achillesa		5
c) naderwanie ścięgna Achillesa:		3
I. ze znacznym ograniczeniem ruchomości stawu skokowego i wyraźnym osłabieniem siły mięśniowej uniemożliwiające stanie na palcach		10
II. jak wyżej i powikłane procesem ropnym, dużym zniekształceniem ścięgna, dużymi dolegliwościami bólowymi		20
d) mięśni prostujących staw skokowy (piszczelowego przedniego, prostowników długich palców)		3
e) innych mięśni i ścięgien		2
f) rany podudzia wymagające szycia		1

RODZAJ STAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU		PROCENT USZCZERBKU
Stawy skokowe, stopa		
110. Trwałe następstwa urazów stawu skokowego:		
a) skręcenia		2
b) złamania:	I. jednej kostki	3
	II. dwukostkowe	3
	III. trójkostkowe	5
	IV. dwukostkowe lub trójkostkowe z ograniczeniem ruchomości, dużymi zanikami mięśniowymi i istotnym upośledzeniem funkcji	10
c) powikłane przewlekłym zapaleniem kości i stawu, przetokami, martwicą aseptyczną, zmianami neurologicznymi itp.		20
d) tylnej krawędzi piszczeli lub nasady dalszej piszczeli (bez przemieszczenia)		2
e) tylnej krawędzi piszczeli lub nasady dalszej piszczeli z przemieszczeniem		4
111. Złamania kości piętowej lub skokowej:		
a) kości piętowej:		2
I. innych części kości piętowej (stawowe) bez przemieszczenia		3
II. innych części kości piętowej (stawowe) z ograniczeniem ruchomości stawu skokowego, niewielką koślawością tyłostopia (do 10°) i niewielkim płaskostopiem podłużnym		10
III. innych części kości piętowej (stawowe) z ograniczeniem ruchomości stawu skokowego, koślawością tyłostopia (ponad 10°) i płaskostopiem podłużnym		15
IV. innych części kości piętowej (stawowe) z ograniczeniem ruchomości stawu skokowego, znaczną koślawością tyłostopia (ponad 20°) i stopą płaską		20
V. jak wyżej i powikłanych zmianami zapalnymi kości, przetokami i dużego stopnia deformacją kości (kął Boehlera zerowy lub ujemny)		30
b) kości skokowej:	I. bez przemieszczenia	3
	II. z przemieszczeniem	8
	III. z przemieszczeniem i powikłane jałową martwicą kości	17
c) zwichnięcia okołoskokowe:	I. bez powikłań	3
	II. z ograniczeniem ruchomości, dolegliwościami bólowymi, zanikami mięśniowymi itp.	10
112. Utrata kości piętowej lub skokowej		40
113. Uszkodzenia innych kości stępu:		
a) zrost bez przemieszczenia		1
b) zrost z przemieszczeniem		5
114. Złamania kości śródstopia:		
a) 1 lub 5 kości bez przemieszczenia		1
b) 1 lub 5 kości z przemieszczeniem		2
c) 1 lub 5 kości z dużym przemieszczeniem, ograniczeniem ruchomości stawu skokowego lub palców i zaburzeniami chodu		10
d) 2, 3 lub 4 kości bez przemieszczenia		1
e) 2, 3 lub 4 kości z przemieszczeniem		2
f) 2, 3 lub 4 kości śródstopia z dużym przemieszczeniem i ograniczeniem ruchomości palców oraz zaburzeniami chodu		5
g) trzech kości śródstopia z przemieszczeniem		10
h) czterech i więcej kości śródstopia z przemieszczeniem		15

RODZAJ STAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU		PROCENT USZCZERBKU
115. Inne uszkodzenia stopy pozostawiające zmiany bliznowate i zniekształcające:		
a) rany powyżej grzbietu stopy, które wymagały szycia		1
b) rany podeszwy powyżej 2 cm na powierzchni obciążanej		4
d) rany podeszwy powyżej 4 cm na powierzchni nieobciążanej		2
e) blizny po oparzeniach co najmniej II° pozostawiające rozległe blizny (co najmniej połowa powierzchni stopy) z ograniczeniem funkcji palców lub rozległe rany (darte, płatowe itp.)		7
116. Utrata stopy na poziomie stawu Choparta		40
117. Utrata stopy w stawie Lisfranca		35
118. Utrata stopy na poziomie kości śródstopia		30
Palce stopy		
119. Utrata paliczka paznokciowego palucha (palec 1)		5
120. Utrata całego palucha (palec 1)		10
121. Utrata palucha wraz z kością śródstopia, bez względu na poziom utraty kości śródstopia		15
122. Utrata palców stopy 2–5 w części lub całości – za każdy palec		2
123. Utrata 5 palca wraz z kością śródstopia, bez względu na poziom utraty kości śródstopia		8
124. Utrata palców stopy 2–4 z kością śródstopia, bez względu na poziom utraty kości śródstopia, za każdy palec		5
125. Inne uszkodzenia i zniekształcenia palców stopy:		
a) złamania palców 1–5, za każdy		1
b) złamania palca 1–5 z przemieszczeniem		2
c) złamanie palucha (palca 1) wieloodłamowe, z przemieszczeniem, dużym ograniczeniem ruchu, dwóch paliczków		5
Porażenia lub niedowłady poszczególnych nerwów obwodowych		
126. Uszkodzenie częściowe lub całkowite:		
a) nerwu przeponowego poniżej jego połączenia z nerwem podobojczykowym lub nerwu piersiowego długiego:	I. częściowe	5
	II. całkowite (porażenie)	15
b) nerwu pachowego lub nerwu mięśniowo-skórnego lub nerwu łokciowego:	I. częściowe	10
	II. całkowite (porażenie)	20
c) nerwu promieniowego powyżej odejścia gałązki do mięśnia trójgłowego ramienia:	I. częściowe	10
	II. całkowite (porażenie)	35
d) nerwu promieniowego poniżej odejścia gałązki do mięśnia trójgłowego ramienia:	I. częściowe	10
	II. całkowite (porażenie)	25
e) nerwu promieniowego nad wejściem do kanału mięśnia odwracacza przedramienia lub nerwu pośrodkowego w zakresie nadgarstka:	I. częściowe	5
	II. całkowite (porażenie)	15
f) nerwu promieniowego po wyjściu z kanału mięśnia odwracacza przedramienia:	I. częściowe	5
	II. całkowite (porażenie)	10
g) nerwu pośrodkowego w zakresie ramienia lub nerwu udowego:	I. częściowe	10
	II. całkowite (porażenie)	30
h) splotu barkowego części nadobojczykowej (górnej):	I. częściowe	10
	II. całkowite (porażenie)	20
i) splotu barkowego części podobojczykowej (dolnej):	I. częściowe	15
	II. całkowite (porażenie)	40
j) pozostałych nerwów odcinka szyjno-piersiowego lub nerwu zasłonowego:	I. częściowe	5
	II. całkowite (porażenie)	15

RODZAJ STAŁEGO USZCZERBKU NA ZDROWIU		PROCENT USZCZERBKU	
k) nerwów pośladkowych (górnego i dolnego):	I. częściowe	7	
	II. całkowite (porażenie)	20	
l) nerwu sromowego wspólnego:	I. częściowe	8	
	II. całkowite (porażenie)	25	
m) nerwu kulszowego przed podziałem na nerw piszczelowy i strzałkowy:	I. częściowe	17	
	II. całkowite (porażenie)	50	
n) nerwu piszczelowego:	I. częściowe	13	
	II. całkowite (porażenie)	40	
o) nerwu strzałkowego:	I. częściowe	7	
	II. całkowite (porażenie)	20	
p) spłotu lędźwiowo-krzyżowego:	I. częściowe	20	
	II. całkowite (porażenie)	70	
r) pozostałych nerwów odcinka lędźwiowo-krzyżowego:	I. częściowe	3	
	II. całkowite (porażenie)	10	
127. Rana skóry (poza twarzą), która wymagała szycia (niewymieniona wcześniej w tabeli) za każde 3 cm jej długości		1	
128. Utrata zęba stałego (za każdy ząb)	a. siekacz lub kieł	I. częściowa	2
		II. całkowita	3
	b. inny ząb	I. częściowa	1
		II. całkowita	2
Uwaga: nie dotyczy zębów mlecznych. W przypadku utraty zęba wcześniej uszkodzonego (leczonego) uszczerbek ogranicza się do ½ wartości uszczerbku wskazanego w niniejszej tabeli.			
129. Ostre zatrucie gazami lub chemikaliami	a. bez wtórnych powikłań	5	
	b. z wtórnymi powikłaniami	10	
Uwaga: uszczerbek przyznaje się za sam fakt wystąpienia ostrego zatrucia. Uszkodzenia ciała wywołane zatruciem należy oceniać dodatkowo według odpowiednich pozycji w tabeli zgodnie z rozpoznaniem lekarskim.			